

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Кафедра інформатики та кінезіології

Свістельник І. Р.

ЛЕКЦІЯ № 2

Інформаційно-пошукові системи. Інформаційний пошук та його види.
Цитування та бібліографування Правила цитування та покликання на
інформаційне джерело

з навчальної дисципліни

„Вступ до спеціальності”
галузь знань – 01 „Освіта/Педагогіка”
спеціальності – 017 „Фізична культура і спорт”,
014.11 „Середня освіта (фізична культура)”
рівень вищої освіти – бакалавр
факультет фізичної культури та спорту,
факультет педагогічної освіти,
факультет післядипломної та заочної освіти

ТЕМА. Інформаційно-пошукові системи. Інформаційний пошук та його види.
Цитування та бібліографування Правила цитування та покликання на
інформаційне джерело

План:

1. Інформаційно-пошукові системи.
2. Інформаційний пошук та його види.
3. Пошук інформації в електронному каталозі, електронному репозитарії та мережі інтернет.
4. Цитування та бібліографування.

Інформаційно-пошукова система – це система, призначена для пошуку, збирання, опрацювання, збереження та надання інформації за допомогою технічних засобів. До інформаційно-пошукової системи належать масиви інформації, що зберігаються у бібліотеках, базах даних, інтернеті.

Інформаційно-пошукову систему спершу застосовували для полегшення доступу до книг, журналів та інших документів у бібліотеках та архівах. Значного поширення інформаційно-пошукові системи набули в процесі комп'ютеризації, зокрема зі створенням мережі інтернет.

Пошукові системи поділяють на декілька типів: *документальні, фактографічні та гіпертекстові.*

Документальні інформаційно-пошукові системи здійснюють пошук за бібліографічними критеріями. Основною їх одиницею є **бібліографічний опис першоджерела. Основним змістом є текст.**

Інформаційний запит до документальної інформаційно-пошукової системи формується завдяки процесу *індексування*, який характеризує пошуковий документ. **Індексування** є кодовим позначенням об'єкта пошуку відповідно до інформаційно-пошукової мови.

Фактографічні інформаційно-пошукові системи дозволяють здійснювати пошук за фактичними відомостями (історичні дати, спортивні події тощо).

Гіпертекстові ІПС надають користувачеві не лише відомості про документ, а й можливість переглянути його вміст. Одним із способів збереження гіпертекстового документа є (веб)каталог.

Пошукові функції ІПС дозволяють швидко й точно знайти необхідну інформацію, оскільки карткова (каталоги бібліотек) інформаційно-пошукова система формується за алфавітом, систематизацією та предметизацією; електронна дозволяє знайти інформацію за допомогою комп'ютера та уведених до нього слів. Інформація, отримана за допомогою комп'ютера, є значно

ширшою, ніж отримана за допомогою карткового каталогу бібліотеки: результатом пошуку за словами є велика кількість файлів, які містять хоча б одне з уведених в умови пошуку слів або всі слова одночасно, або слова у реченні.

Особливості карткових та електронних інформаційно-пошукових систем полягають у тому, що пошуковий процес проходить декілька стадій:

- ✓ необхідно сформулювати інформаційний запит,
- ✓ здійснити інформаційний пошук,
- ✓ оглянути результати.

Базовими стратегіями пошуку є:

- **галузевий** – за галузями знань;
- **предметний** – від конкретного до загального шляхом вибірки даних за допомогою ключових слів.

Пошук інформації можна здійснити двома шляхами: у бібліотеці та мережі інтернет

Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки – це документальна інформаційно-пошукова система вторинних документів, призначена для пошуку бібліографічної, фактографічної та повнотекстової інформації; швидкого та зручного орієнтування у багатотисячному зібранні видань бібліотеки. Основою пошуку інформації у бібліотеці є *каталог*.

Каталог є необхідною приналежністю кожної бібліотеки. Він служить посередником між книгою (або іншим виданням) і читачем, є путівником, який полегшує читачеві знайомство з бібліотекою і її фондом. Переглядаючи каталог, читач отримує відомості, які книги є в бібліотеці з тих, що його цікавлять, чи є в бібліотеці певна книга, які є книги того чи іншого автора.

Каталоги бувають:

Алфавітний (абетковий) каталог (АК) допомагає знайти необхідну книгу за *прізвищем автора(ів) або назвою* (якщо авторів більше ніж три або книга друкується за редакцією). У ньому бібліографічні записи розміщені в алфавітному порядку за прізвищами авторів, назвами колективних авторів та заголовків книг. Алфавітний каталог складається в суворій послідовності букв алфавіту (від а до я).

Систематичний каталог (СК) дозволяє встановити, які книги є у бібліотеці з певної галузі знань. Головний механізм його створення – систематизація інформації – визначення класифікаційного індексу джерела відповідно до його змісту. У систематичному каталозі картки розміщені за галузями знань згідно з класифікацією УДК (універсальна десяткова класифікація).

Предметний каталог надає користувачу інформаційні документи про певний предмет, проблему чи тему. *Предметний каталог* відображає останні наукові дослідження. У ньому в одному місці зосереджені матеріали, які у систематичному були б розташовані в різних місцях. Такий каталог використовується для того, щоб знайти інформаційні джерела з вузькоспеціалізованих питань (наприклад втома, допінг). *Предметний каталог* складається з предметних рубрик, сформованих за принципом ключових слів (назви навчальних предметів, теми тощо) і упорядкованих за алфавітом.

Електронний каталог (ЕК) – це каталог на електронному носії, що відтворює зміст карткового каталога бібліотеки, працює в реальному часі і дозволяє читачам отримувати інформацію онлайн. Електронний каталог забезпечує одночасний багатоаспектний оперативний пошук

Інформаційний пошук в електронному каталозі ЛДУФК імені Івана Боберського Стартова сторінка

<https://3w.ldufk.edu.ua/book/>

3w.ldufk.edu.ua/book/

Головна сторінка ▶ Електронний каталог

Вибрати Очистити

Автор

Назва документа

Містить слова ▼

Рік видання --

Мова

- Без обмежень
- Англійська
- Арабська
- Багатомовний
- Білоруська

Вид документа

- Без обмежень
- Автореферат дисертації
- Програми
- Аудіо- та відео-матеріали
- Брошура

Електронна копія

Розширений перелік полів

Пошук теми

Класифікатори

- ББК
- УДК

Навчальні дисципліни

Кількість документів на сторінці 20 ▼

Вибрати Очистити

Останнє поновлення - 19.06.2023, документів - 94962

Пошук джерел за назвою

3w.ldufk.edu.ua/book/

Головна сторінка ▶ Електронний каталог

Вибрати Очистити

Автор

Назва документа

Містить слова ▼

Рік видання --

Мова

- Без обмежень
- Англійська
- Арабська
- Багатомовний
- Білоруська

Вид документа

- Без обмежень
- Автореферат дисертації
- Програми
- Аудіо- та відео-матеріали
- Брошура

Електронна копія

[Розширений перелік полів](#)

Кількість документів на сторінці

Пошук теми

Класифікатори

[ББК](#)

[УДК](#)

Навчальні дисципліни

Результати пошуку джерел за назвою

3w.ldufk.edu.ua/book/page_lib.php

Головна сторінка ▶ Електронний каталог ▶ Відібрані документи

Умови пошуку

Назва документа містить слова:

Результати 1 - 20 від загального числа 27

1. Англійська мова для спеціальності "Олімпійський та професійний спорт": навч. посіб. для магістрантів та аспірантів/Ольга Романчук, Наталя Базиляк, Ольга Матвіяс, Уляна Проценко. -Л.:Норма,2010. -64 с. Шифр: 81.2Англ. Авторський знак: А64 [Опис документа](#)
2. Навчально-наочний посібник з дисципліни "Олімпійський спорт"/С. Ф. Матвеев, Л. О. Радченко, Борисова О. В. [та ін.] .-Київ:Інтерсервіс,2012. -183 с.-978-617-696-093-5 Шифр: 796.032 Авторський знак: Н15 [Опис документа](#)
3. Олімпійський спорт//Старт. Олімпік,1996.-№ 2/3.-С. 43 - 46. Авторський знак: О-54 [Опис документа](#)
4. Олімпійський спорт і спорт для всіх:тези доп. XIV Міжнар. наук. конгр.-К.:Олімп. література,2010. -775 с.-Присв. 80-річчю Нац. ун-ту фіз. виховання і спорту України Шифр: Ч51 Авторський знак: О-54 [Опис документа](#)
5. Олімпійський спорт і спорт для всіх : тези доповідей ІХ Міжнар. наук. конгр.-К.,2005. -944 с. Шифр: Ч51 Авторський знак: О-54 [Опис документа](#)
6. Олімпійський спорт і спорт для всіх: проблеми здоров'я, рекреації, спортивної медицини та реабілітації:четвертий міжнародний науковий конгрес. Тези доповідей. -Київ:Олімп. література,2000. -704 с.

Пошук джерел за автором

3w.ldufk.edu.ua/book/

Головна сторінка ▶ Електронний каталог

Вибрати Очистити

Автор

Назва документа

Містить слова ▼

Рік видання --

Мова

- Без обмежень
- Англійська
- Арабська
- Багатомовний
- Білоруська

Вид документа

- Без обмежень
- Автореферат дисертації
- Програми
- Аудіо- та відео-матеріали
- Брошура

Електронна копія

[Розширений перелік полів](#)

Кількість документів на сторінці

Пошук теми

Класифікатори

[ББК](#)

[УДК](#)

Навчальні дисципліни

Результати пошуку джерел за автором

3w.ldufk.edu.ua/book/page_lib.php

Головна сторінка ▶ Електронний каталог ▶ Відібрані документи

укр рус ен

Умови пошуку
Автор містить слова **Бріскін**

Результати 1 - 20 від загального числа 203

- 1. Антонов С. В., Бріскін Ю. А., Пітин М. П.**
Зміни інтегральних показників кваліфікованих стрільців з лука під впливом експериментальної програми удосконалення технічної підготовленості/Антонов С. В., Бріскін Ю. А., Пітин М. П. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту, 2012.-№ 11.-С. 5 - 9.-Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2012_11/12asvptp.pdf
Авторський знак: А72
[Опис документа](#) [Завантажити](#)
- 2. Антонов С. В., Бріскін Ю. А., Пітин М. П.**
Кваліфікаційно-детерміновані особливості підготовленості стрільців з лука на різних етапах багаторічної підготовки/С. В. Антонов, Ю. А. Бріскін, М. П. Пітин. Теорія і практика фізичного виховання, 2012.-№ 2.-С. 76 - 86.
Авторський знак: А72
[Опис документа](#)
- 3. Антонов С. В., Бріскін Ю. А., Пітин М. П.**
Спрямований розвиток координаційних здатностей при удосконаленні технічної підготовленості стрільців із лука : перспективи та напрями досліджень/С. В. Антонов, Ю. А. Бріскін, М. П. Пітин. Олімпійський спорт і спорт для всіх : тези доп. XIV Міжнар. наук. конгр...К., 2010.-С. 38.

Пошук в електронному репозитарії ЛДУФК імені Івана Боберського

repository.ldufk.edu.ua

Головна сторінка Перегляд Довідка

Шукати в архіві

РЕПОЗИТАРІЙ

ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Електронний репозит

Вітаємо в репозитарії Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського - електронному архіві наукових, навчальних, методичних та інших інформаційних документів. Репозитарій накопичує, зберігає, розповсюджує науково-освітні матеріали, надає до них безкоштовний повнотекстовий доступ.

[Положення про електронний репозитарій Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського](#)

[Електронний каталог бібліотеки ЛДУФК](#)

Фонди Перегляд

Фонди

Вибірть фонд для перегляду його зібрань.

Видання бібліотеки	1378
Навчальні видання	1068
Наукові видання	800
Офіційні видання	640
Періодичні видання	497
Спортивні видання	398

Перегляд

Автор

Кафедра анатомії та фізіології	1378
Кафедра економіки та менеджменту	1068
Кафедра фізичної терапії та ергот...	800
Свістельник, Ірина	640
Кафедра спортивних та рекреаційни...	497
Кафедра готельно-ресторанного біз...	398
Кафедра теорії та методики фізичн...	365
Кафедра теорії спорту та фізичної...	344
Кафедра спортивного туризму	340

Тема

фізичне виховання	4531
спорт	3916
рекомендована література	3152
бакалавр	1645
самостійна робота	1617
лекція	1463
кафедра анатомії та фізіології	1426
кафедра економіки та менеджменту	1113
фізична реабілітація	965
залікові вимоги	936

за дату випуску

2020 - 2023	9481
2010 - 2019	13732
2000 - 2009	5839
1990 - 1999	1127
1980 - 1989	1111
1970 - 1979	839
1960 - 1969	53
1950 - 1959	20
1940 - 1949	2
1939 - 1939	1

Has File(s)

true 32205

Пошук документів у фонді «Навчальні видання»

Фонди
Виберіть фонд для перегляду його зібрань.

- Видання бібліотеки
- Навчальні видання
- Наукові видання
- Офіційні видання
- Періодичні видання
- Спортивні видання

Перегляд

Автор

- Кафедра анатомії та фізіології 1378
- Кафедра економіки та менеджменту 1068
- Кафедра фізичної терапії та ергот... 800
- Свістельник, Ірина 640
- Кафедра спортивних та рекреаційни... 497
- Кафедра готельно-... 398

Тема

- фізичне виховання 4531
- спорт 3916
- рекомендована література 3152
- бакалавр 1645
- самостійна робота 1617
- лекція 1463
- кафедра анатомії та фізіології 1426

Навчальні видання Головна сторінка фонду
Перегляд статистики

Перегляд

- Дати випуску
- Автори
- Заголовки
- Теми

Підфонди цього фонду

- Аспірантура і докторантура
Навчальні видання для аспірантів і докторантів

Зібрання цього фонду

- Дидактичне забезпечення самостійної роботи
- Екзаменаційні вимоги
- Залікові вимоги
- Конспекти лекцій
- Контрольні роботи
- Лабораторні заняття
- Матеріали для студентів, які навчаються за індивідуальним графіком

Пошук документів за автором (викладачем) в навчальних виданнях

Навчальні видання Головна сторінка фонду
Перегляд статистики

Перегляд

- Дати випуску
- Автори
- Заголовки
- Теми

Підфонди цього фонду

- Аспірантура і докторантура
Навчальні видання для аспірантів і докторантів

Зібрання цього фонду

- Дидактичне забезпечення самостійної роботи
- Екзаменаційні вимоги
- Залікові вимоги
- Конспекти лекцій
- Контрольні роботи
- Лабораторні заняття

Конспекти лекцій Головна сторінка зібрання
 Перегляд статистики

Перегляд

Дати випуску Автори Заголовки Теми

Підпишіться на це зібрання, щоб щодня отримувати повідомлення по електронній пошті про нові додавання Підписатися

Матеріали зібрання (Сортування за Дати збереження у за спаданням порядку): 1 до 20 з 4566

Дата випуску	Назва	Автор(и)
2022	Економічні засади професійного спорту : лекція з дисципліни „Загальна теорія професійного спорту” для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт VII-й с. (денна форма навчання), VIII-IX-й с. (заочна форма навчання)	Бріскін, Юрій; Линець, Михайло; Нерода, Неоніла; Briskin, Yuri; Lynets, Mykhailo; Neroda, Neonila; Кафедра теорії спорту та фізичної культури
2022	Організаційно-правові засади професійного спорту : лекція з дисципліни „Загальна теорія професійного спорту” для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт VII-й с. (денна форма навчання), VIII-IX-й с. (заочна форма навчання)	Бріскін, Юрій; Линець, Михайло; Нерода, Неоніла; Briskin, Yuri; Lynets, Mykhailo; Neroda, Neonila; Кафедра теорії спорту та фізичної культури

Пошук інформації в мережі інтернет

Наявність інформаційних джерел у мережі інтернет є такою, що практично може задовольнити будь-який інформаційний запит, який має те чи інше змістове навантаження. Проте, перш ніж починати пошук, необхідно вирішити дві проблеми:

- як (що і де) шукати інформацію;
- за якими критеріями її оцінювати

Об'єктом інформаційного пошуку можуть бути фактографічні дані (факти, формули, кількісні показники), бібліографічний або реферативний опис, який характеризується тим, що пошуку підлягає не будь-яка інформація, а відомості про документи (бібліографічні або реферативні); елементи бібліографічної інформації (автор, заголовок, колективний автор, вихідні дані документа (рік, видавництво, місце видання)).

Етапи пошуку:

- 1) визначення інформаційної потреби та формулювання інформаційного запиту;
- 2) визначення інформаційних джерел чи де ці джерела зберігаються;
- 3) пошук інформації у цих інформаційних масивах;
- 4) отримання результату.

Види пошуку: повнотекстовий, пошук за метаданими, пошук зображень.

Повнотекстовий пошук - пошук вмісту документа. Прикладом пошуку документа слугує будь-яка пошукова система.

Пошук за метаданими - пошук за певними атрибутами документа: назва документа, хто автор документа, дата створення тощо.

Стратегія пошуку інформації:

1. Формулюємо запит і виконуємо пошук. **НЕ ЗНАЙДЕНО**, тоді уточнюємо запит за допомогою додаткових слів.
2. **НЕ ЗНАЙДЕНО**, тоді формулюємо інший, складніший критерій пошуку.
3. **НЕ ЗНАЙДЕНО**, тоді використовуємо інше формулювання.

Результати пошуку, які відповідатимуть критеріям інформаційного запиту, будуть відображені у вигляді списку, який розбито посторінково на 10 інформаційних документів. Пошукова система на ваш запит сама знайде сторінки, на яких знаходиться максимальна кількість слів з вашого запиту.

Формат надання інформаційних результатів – це **файли** у вигляді прізвища автора, заголовка, інтернет-адреси, короткої анотації і посилання на сам документ (якщо документ англійською мовою, з'явиться позначка про можливість його перекладу). Список може бути сортованим за датою публікації, за ступенем відповідності запиту, за наявністю повного тексту.

Слід пам'ятати, що в мережі інтернет розміщена не вся інформація, яка потрібна користувачу; знайдена інформація не завжди відповідає стандартам достовірності. Більшість матеріалів публікують без авторства, без рецензування, без перевірки і без урахування авторських прав. Інформація в мережі інтернет може бути упередженою, вводити в оману, не мати актуальності та точності.

Зверніть увагу на те, що здійснюючи пошук наукової чи навчальної інформації, не слід користуватися такими сайтами, як *pidru4niki*, *studipedia* тощо. Ці сайти містять скопійовану неперевірену інформацію без авторства. Науковість, точність, актуальність інформації таких сайтів не гарантована. Також не використовуйте з навчальною чи науковою метою інформацію із соціальних мереж, адже соціальні мережі призначені для соціальних взаємовідносин та дискусій і не містять наукового обгрутовану інформацію.

Цитування та бібліографування

Цитування – це пряме використання першоджерела з посиланням на нього; введення тексту іншого автора до тексту власного твору; пряме, а іноді опосередковане запозичення окремих елементів тексту з першоджерела.

Види цитувань:

пряме – дослівне цитування автора;

непряме – виклад думок, ідей автора своїми словами з використанням перифразування та узагальнення.

1. Текст цитати:

- починати і закінчувати лапками;
- наводити зі збереженням особливостей авторського написання;
- обов'язково супроводжувати бібліографічними посиланнями на джерело.

2. Всі знаки пунктуації всередині цитати повинні точно відтворювати авторську пунктуацію.

3. Цитати необхідно наводити лише з першоджерел.

Якщо першоджерело не доступне, можна скористатися цитатою, опублікованому в іншому виданні. Тоді перед бібліографічним джерелом вказують «Цит. за».

4. Пропуск окремих слів, речень, абзаців під час цитування:

- допускається лише в тому разі, коли це не призведе до спотворення цитованого тексту;
- пропуск слів позначають трьома крапками;
- пропуск одного або декількох речень позначають <...> (три крапки в кутових дужках)

5. Законодавчі та нормативні акти (закони, укази, постанови) цитують за офіційним виданням в редакції останнього оновлення.

6. При самоцитуванні власних наукових робіт, які були опубліковані, необхідно наводити посилання. Це дозволяє уникнути самоплагіату, а також ознайомитися з вашими іншими науковими працями

Перифразування – переказ тексту оригіналу своїми словами з обов'язковим посиланням на джерело цитування.

Покликання (посикання) – це сукупність бібліографічних відомостей про цитований або згадуваний у тексті документ, достатній для його ідентифікації та пошуку. Слово «покликання» застосовуємо, коли цитуємо інформаційний документ, а слово «посилання» – коли вказуємо сторінку сайту.

Покликання надають змогу перевірити:

- вірогідність і точність поданих цитат, формул, статистичних даних, фактів і відомостей, запозичених з інших видань;
- можливість виявити та знайти ці першоджерела;
- ознайомитися з виданнями за темою дослідження, у яких аргументовано інший погляд.

Бібліографічні покликання потрібні для того, щоби уникнути звинувачень у плагіаті та крадіжках інтелектуальної власності

Бібліографія – це галузь знань про способи та методи опису друкованих та електронних видань, складання покажчиків та оглядів для наукового і практичного використання. Велике значення в бібліографії має стандартизація бібліографічних записів документів.

Бібліографування – це вид аналітико-синтетичного опрацювання, який полягає в укладанні **опису** документа.

Опис необхідний для того, щоби **ідентифікувати** інформаційний документ, відомості про нього, його складову частину.

Список використаних джерел:

1. Матвійчук Т. Методи інформаційного пошуку [Електронний ресурс] / Матвійчук Т. – [URL:https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/12681](https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/12681)
2. Правила цитування та посилання на використані джерела [Електронний ресурс]. – URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/posibnuku/196/16.pdf>